

SÅ BÖR EN HÖRAPPARAT- UTPROVNING GÅ TILL

Åsa Skagerstrand
Leg. Audionom/Med dr i Disability Research
Region Örebro län/Örebro universitet

VARFÖR BEHÖVER VI HÖRSELN?

Kommunikation

Ta emot information

Varning

Medvetenhet om omvärlden

20% av befolkningen har hörselproblem

Alla åldrar

HÖRSELREHABILITERING STYRS AV:

HSL (Hälsa- och sjukvårdslagen)

Socialstyrelsens föreskrifter och rekommendationer

ISO-standarder

EU-standarder

SIS-standarder

HÖRSELREHABILITERING

Förbättra möjligheten till att delta i kommunikation

Förbättra möjligheten att vara aktiv och delaktig i det mellanmänniska samspelet

”insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet ”
(Socialstyrelsens termbank)

Åtgärder som stöttar personen med hörselnedsättning att förbättra sin hörselsituation

BRA HÖRSELREHABILITERING SKA LEDA TILL:

Kunskap om hörselnedsättningen och dess konsekvenser

Kunskap om behandlingsalternativ

Underlätta aktivitet och delaktighet

Ökat socialt engagemang

Ökad livskvalitet

Förbättrad kommunikationssituation

(Convery et al, 2016)

Långsammare kognitiv försämring

PERSONCENTRERAD VÅRD

Omhändertagande utifrån individens behov och förutsättningar

Patienten är expert på sin egen situation, men beroende av andras kompetens, resurser och beslut.

Patienten är sitt eget redskap i rehabiliteringen!

(God vård, s 22)

VAD BÖR INGÅ I EN BRA HÖRSELREHABILITERING?

Kunskapsöverföring om hörsel och hörselsituationen

Tekniska åtgärder – hörapparat, hörseltekniska hjälpmedel

Medicinska åtgärder – medicin, kirurgi, sjukskrivning

Pedagogiska åtgärder – hantering av situation och hjälpmedel

Psykosociala åtgärder – beteendemönster hos sig själv och andra

För att veta vilka åtgärder som behövs **måste** man börja med en grundlig behovsanalys!

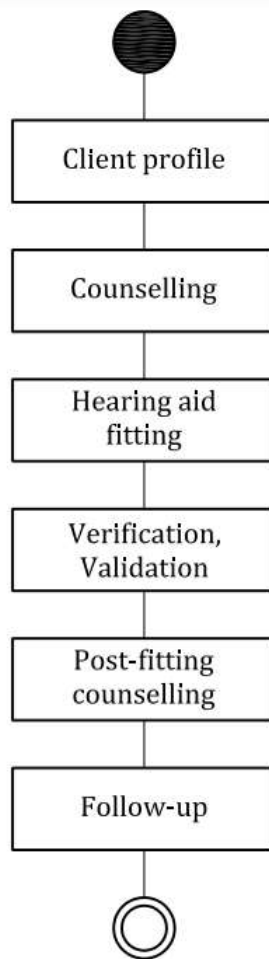
VAD SKA INGÅ I EN BRA HÖRAPPARATUTPROVNING?

Hörapparat primär åtgärd för att göra ljud hörbara

Hörapparat är en kompromiss

SVENSK STANDARD

SS-ISO 21388:2021 AKUSTIK – PROCESS FÖR UTPROVNING AV HÖRAPPARATER

Krav på lokal och utrustning

Krav på audionomen

- Krav på vidareutveckling

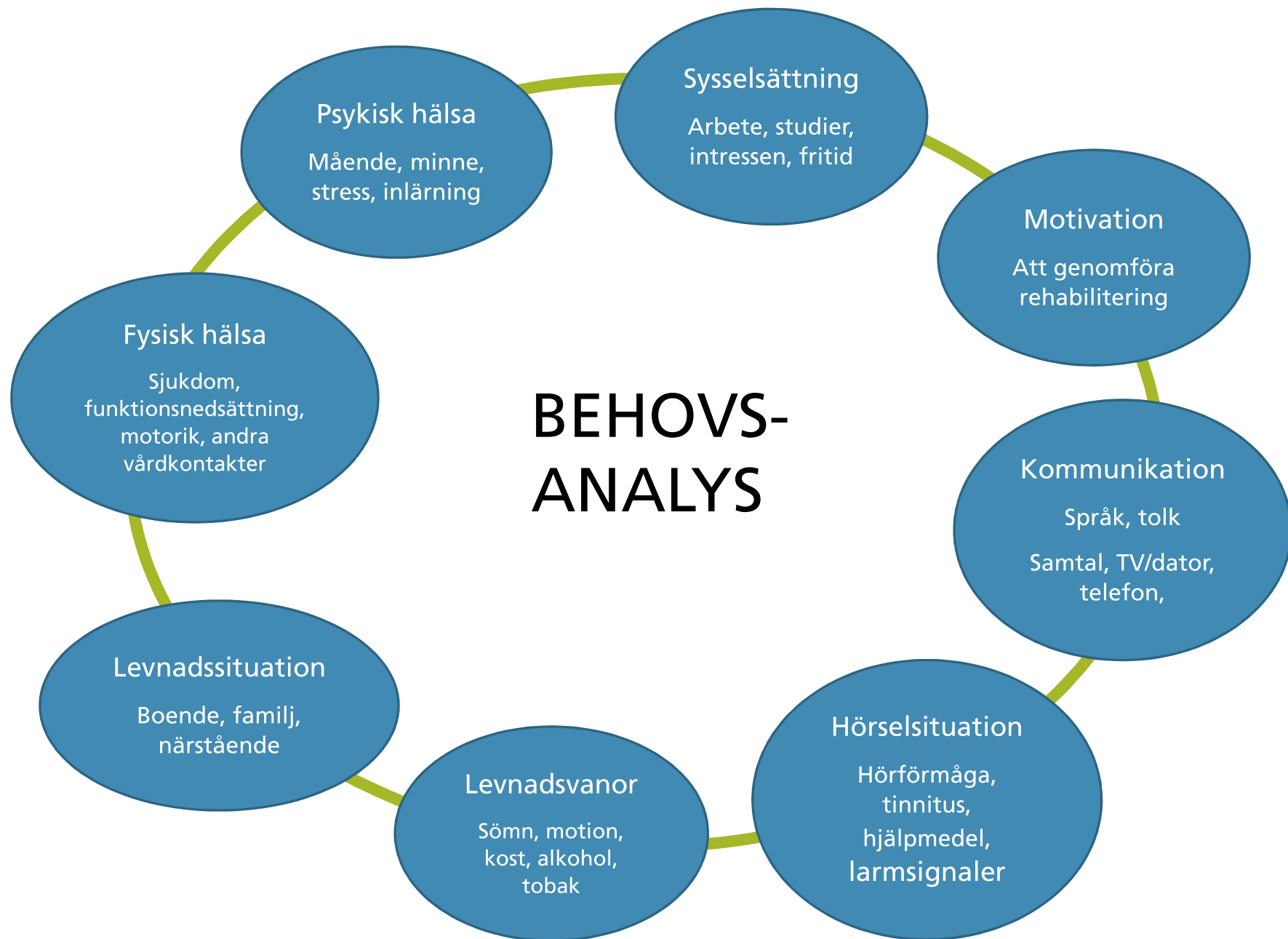
Etiska krav

- Kompetens, patient/klientrelation, inga intressekonflikter

Kvalitetskrav

- Dokumentation, klagomål, förbättringsarbete

Figure 1 — General stage of HAFM

VAL AV HÖRAPPARAT

SKA UTGÅ FRÅN:

1. Individens behov

- Kommunikation, sammanhang, miljö

2. Individens förutsättningar

- Finmotorik, syn, möjlighet till stöd, möjlighet att lära

Ska INTE utgå från:

- "Färg"
- Plånbok
- Vinst för vårdgivaren

ANPASSNING AV HÖRAPPARAT

”Rätt” val till individen

Uppdaterad utrustning/programvaror

Kunskap om hörapparatens + och –

Gemensamma ställningstaganden

REM-mätning

Bra inställningar fås med bra utgångsläge

- Fullständig hörselkontroll: ton- och talaudiometri
- MEN – osäkerhet i audiogram
- Osäkerhet i programmeringsmodul

UTVÄRDERA UTPROVNINGEN

Subjektivt

”Intervju” – nöjd patient:

- Ljudet låter bra
- Fungerar i samtal
- Stör inte
- Kan hantera hörapparaten

Objektivt

Frågeformulär

REM-mätning

Ljutfältsmätning

DAGENS HÖRHJÄLPMEDEL

Alla hörapparater på marknaden är bra hörapparater

Rätt hörapparat till rätt person

Avancerad signalbehandling

Appar

Streaming i telefon/telefoneringshjälpmedel

TV/radio/dator-hjälpmedel

Varseblivning

Offentliga sammanhang

Yrkesverksammas behov av hjälpmedel

ATT HANTERA KOMMUNIKATIONSSITUATIONER

Hjälpmedel

- Primära syftet – minska ansträngning

Kommunikationsstrategier – hitta fungerande strategier

Omgivning

Samtalspartner

Diskutera med andra – var tydlig med dina behov

Fokusera på det som fungerar bra → överför kunskapen till svårare situationer

Placering
Berätta
Omfrågeteknik
Välja ljudmiljö

Reducera störljud
Bra ljus – syn
Lugn miljö
Placering

SÅ VAD BÖR AUDIONOMEN GÖRA?

Diagnostik

Kartläggning och utredning

- Familjesituation
- Arbetssituation
- Miljö
- Hörselsituation (ev nedsättning, tinnitus, ljudkänslighet)
- Hälsotillstånd
- Förutsättningar och motivation

Individanpassad information

Individanpassad rehabilitering

- Medicinska, tekniska, pedagogiska, psykosociala åtgärder efter behov
- Hjälpmedelsutprovning
- Strategier
- Utvärdering

Remittera vidare vid behov

TANKAR ANGÅENDE HÖRSELREHABILITERING

Audionomen finns till för patienten, patienten är inte till för audionomen

Audionomen är en stödfunktion

Patienten utför sin rehabilitering
(jämför skolan; läraren lär ut, eleven lär SIG)

Patientens behov måste få vara i första rummet

Audionomen kommer att begränsas av lagar och regler,
med skyldighet att göra det bästa möjliga för patienten
utifrån dessa lagar och regler

HUR NÅR MAN DIT?

Tid

Kunskap och kompetens

Väl förberedd patient/kund/klient

Flexibilitet i omhändertagandet, ska anpassas efter individens behov = personcentrering

**"En droppe droppad i livets älv
har ingen kraft till att flyta själv.
Det ställs ett krav på varenda droppe:
Hjälp till att hålla de andra oppe!"**

(T. Danielsson)

|

